

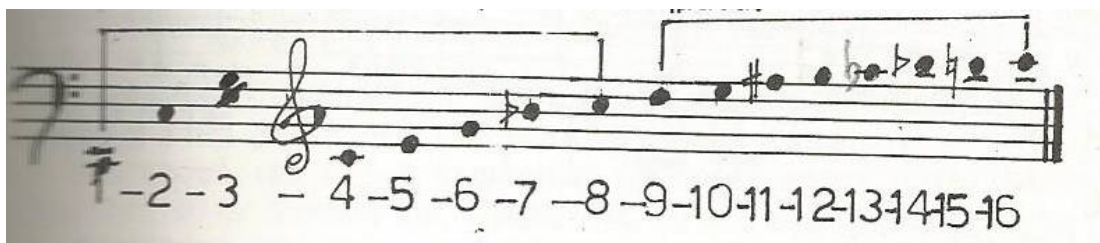
Σύγχρονη θεώρηση των διαστημάτων

Στο τονικό μουσικό σύστημα η διάκριση συμφωνίας – διαφωνίας είναι σαφώς καθορισμένη (αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της τονικής μουσικής η σχέση διαφωνίας – λύσης, έντασης- ηρεμίας.)

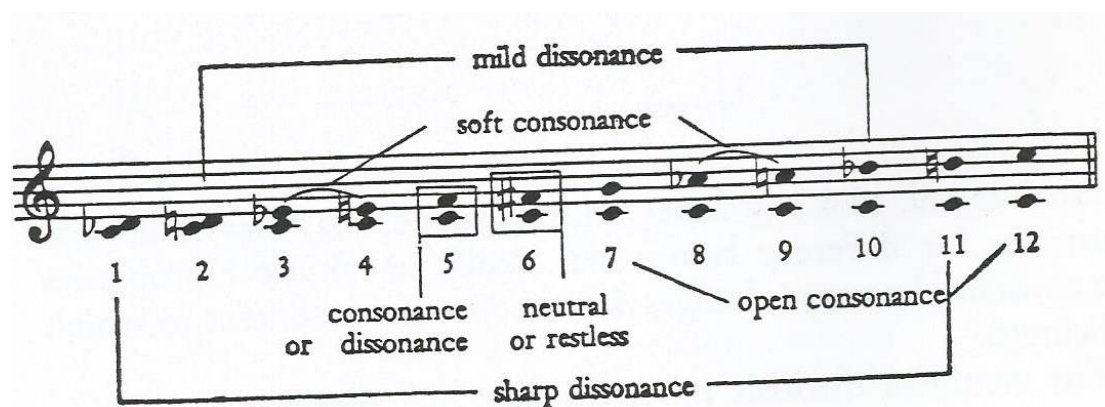
Ήδη όμως ο Schonberg από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα θα αμφισβητήσει την απόλυτη διάκριση μεταξύ συμφωνίας – διαφωνίας και θα υιοθετήσει την άποψη ότι υπάρχει μόνο μια κατάσταση συμφωνίας διαφορετικά διαβαθμισμένη .

Ως σύμφωνα διαστήματα θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε τα διαστήματα που παράγονται από τους κατωτέρους αρμονικούς ενώ οι ανώτεροι αρμονικοί σχηματίζουν διάφωνα διαστήματα.

Αρμονική στήλη

Κατάταξη των διαστημάτων με βάση την αρμονική στήλη

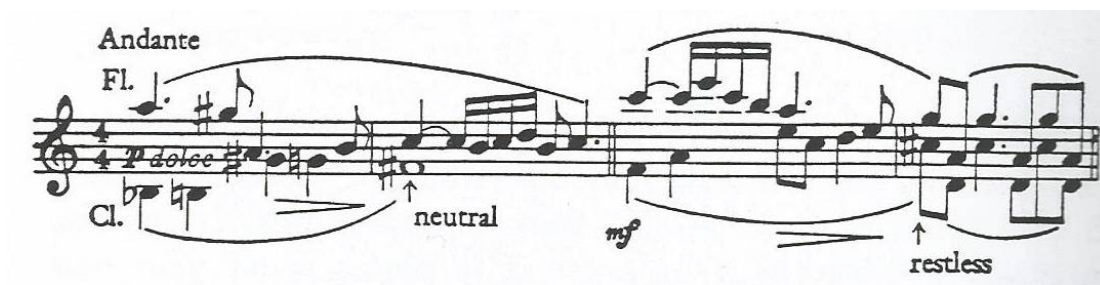

Η 4^η καθαρή ακούγεται διάφωνα όταν τοποθετείται σε σύμφωνο περιβάλλον ενώ μπορεί να ηχήσει σαν ανοιχτή συμφωνία σε διάφωνο.
Π.χ.

Το τρίτο ηχεί ουδέτερα σε χρωματικό περιβάλλον και αβέβαια σε διατονικό

Π.χ.

Ως βασική λειτουργία για την συνηθητική αντιμετώπιση των διαστημάτων είναι η εξέταση του βαθμού συνηθητικής έντασης-χαλάρωσης που προσδίδει η παράθεση τους στα πλαίσια μιας ακολουθίας.
Π.χ

Πέρα από την απόλυτη κατάταξη των διαστημάτων υπάρχουν δευτερεύοντες (υποκειμενικοί) παράγοντες που μπορούν να διαφοροποιήσουν αυτή την κατάταξη

Όπως: α) Η ενοργάνωση

β) η ένταση και η ρυθμική αγωγή

γ) η πυκνότητα και ποιότητα των συνηρήσεων (ένα σύμφωνο διάστημα μπορεί να ακουστή πιο έντονο «διάφωνο» σε περιβάλλον διαφωνιών).

δ) η απόσταση μεταξύ των φθόγγων ενός διαστήματος επηρεάζει τον χαρακτήρα της διαφωνίας ή συμφωνίας.

Αν η απόσταση υπερβαίνει την 8^α :

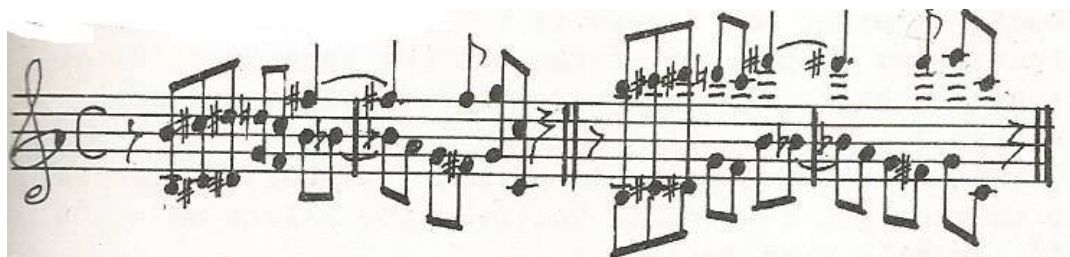
1ον) ήπια συμφωνία γίνεται πιο πλούσια και εκφραστική

Π.χ.

2^{ον}) η απόλυτη συμφωνία γίνεται πιο σταθερή

Π.χ.

3^{ov}) Οι διαφωνίες 2^{ες} και 7^{ες} γίνονται λιγότερο σκληρές και περισσότερο διαυγείς.π.χ.

Musical score for *Andantino*, *Piano*, *mp delicato*. The score is in 2/4 time and consists of two staves. The upper staff features a melodic line with slurs and accents, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with slurs and accents. The tempo is marked *Andantino* and the dynamics include *Piano* and *mp delicato*.

4^{ov}) το τρίτονο γίνεται πιο αμφίβολο και συγκαλυμμένο σε χρωματικές κινήσεις ενώ σε διατονικές γίνεται ακόμη περισσότερο ασταθές.Π.χ.

Musical score for *2Vns.*, *(veiled)*, *mf cresc.*, *(less restless)*, *f*. The score is in 2/2 time and consists of a single staff. It features a melodic line with slurs and accents, and a bass line with slurs and accents. The tempo is marked *(♩ = 56)*. The dynamics include *p*, *mf cresc.*, and *f*.

Γ. Χρήστου: Λατινική λειτουργιά

Musical score for *Credo in u-num De-un Pa-trem om-ni-po-ten-tem fac-to-rem*. The score is in 2/2 time and consists of two staves. The upper staff features a melodic line with slurs and accents, and the lower staff provides a harmonic accompaniment with slurs and accents. The lyrics are: *Credo in u-num De-un Pa-trem om-ni-po-ten-tem fac-to-rem*.

coe-li et ter - ra vi - si-

bi - li - um om - ni - um et in vi - si-

bi - li - um et in car - na - tus

est de spi - ri - tu Sanc - to κ λ π.

B. Bartok: Mikrokosmos

Andante

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The music begins with a piano (p) dynamic marking. The upper staff features a melodic line with quarter and eighth notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with quarter notes and rests.

The second system continues the piece with two staves. The upper staff has a melodic line with quarter notes and rests. The lower staff features a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests, maintaining the piano dynamic.

The third system consists of two staves. The upper staff continues the melodic line with quarter notes. The lower staff has a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests, still marked piano.

The fourth system is the final system on the page, consisting of two staves. The upper staff has a melodic line with quarter notes. The lower staff has a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests, ending with a double bar line.

L. Dallapiccola: Tre episodi dal balletto MARSIA
(Δίφωνες συνηθήσεις μέσα και πάνω από την οχτάβα)

(non cœc.!)